

Moja szkoła i miejscowość w prezentacjach multimedialnych

Prezentacja zrealizowana w ramach projektu „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych – najlepsza inwestycja w człowieka w roku szkolnym 2022/2023”

Historia Zawidza Kościelnego

Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1350 roku, kiedy to w dokumencie wydanym przez Bolesława III płockiego - księżę mazowiecki nadał właścicielom miejscowości "Zavicz" - Zawidz braciom Nagórkom - Wojciechowi podstolemu sochaczewskiemu i Mikołajowi, las zwany Osówka, leżący pomiędzy wsiami Zielona, a Lubowidzem.

Przez Zawidz przechodzi linia kolejowa Sierpc – Nasielsk. Miejscowość położona jest na pograniczu Równiny Raciąskiej i Wysoczyzny Płońskiej. Miejscowość jest siedzibą Gminy Zawidz.

Prywatna wieś szlachecka położona była w drugiej połowie XVI wieku w powiecie sierpeckim województwa płockiego. Do 1954 roku siedzibą wiejskiej Gminy był Kosemin. W latach 1975 –1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa płockiego. Od 1907 roku w miejscowości działa Ochotnicza Straż Pożarna.

25 maja 1928 w Zawidzu urodził się generał brygady Jerzy Bończak - rektor Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi.

W 1999 roku weszło w życie rozporządzenie zmieniające nazwę wsi z Zawidz Kościelny na Zawidz, jednak nie znalazło to odzwierciedlenia w rejestrze. W Zawidzu wychował się i uczęszczał do szkoły Andrzej Bartnicki.

Zabytki

- Drewniany kościół św. Marcina.

Parafia w Zawidzu erygowana została około 1391. Pierwszy wzmiankowany kościół pobudowano w 1 poł. XVI wieku. Kolejny również drewniany wzniesiony w 1605 roku. Około 1810 roku – w złym stanie. Obecny, konsekrowany był w 1877 roku, remontowany zaś w 1947. W roku 1987 przestał pełnić funkcje liturgiczne. W swoim wyposażeniu posiadał barokowe ołtarze: pierwszy – lewy, barokowy z 1700 roku z rzeźbami nieokreślonych biskupów oraz św. Marcina biskupa w zwieńczeniu, drugi – prawy, również barokowy z 1. poł. XVIII wieku z obrazem św. Anny nauczającej Marię, oraz św. Barbary w zwieńczeniu. W kościele znajdowała się barokowa, XVII-wieczna drewniana chrzcielnica z grupą chrztu Chrystusa w zwieńczeniu ażurowej pokrywy. Po lewej stronie ołtarza – drewniana ambona wsparta na słupie. W oknach prezbiterium – witraże z lat 50. XX wieku. Pod koniec lat 80. wyniesiono wyposażenie kościoła do nowo zbudowanego obok kościoła murowanego. Pozostawiono jedynie ambonę i chrzcielnicę. Kościół przez lata niszczał pozbawiony opieki konserwatorskiej. Spróchniałe filary przewracały się, zarwało się 75% stropu. Jedna z wichur zerwała blaszany dach kościoła. Wybita została większość okien. Rozebrano część desek podłogowych. Niszczyje barwna polichromia z 1957 roku wykonana przez Antoniego Rochowicza pokrywająca ściany i sufit kościoła.

•Dzwonnica z XVIII wieku, drewniana, konstrukcji słupowej, oszalowana, zbudowana na kamiennym fundamencie. Czworoboczna, z czterema kwadratowymi otworami w górnej części. Dach w formie cebulastej kopuły krytej blachą. Wewnątrz dwa dzwony.

- Droga krzyżowa z końca XX wieku wybudowana wokół nowego kościoła. W ceglanych kapliczkach znajdują się ludowe rzeźby wykonane przez miejscowych twórców obrazujące kolejne stacje Męki Pańskiej.

- Cmentarz parafialny założony przy drodze do Szumania. Najstarsza część nekropolii znajduje się bliżej szosy. Znajdują się nagrobki począwszy od 1853 roku. Ciekawymi przykładami są nagrobki Bronisława Dobrosielskiego (+1899), Scholastyki Piwowskiej (+1854), czy rodziny Fijałkowskich (+1855).

- Cmentarz choleryczny tzw. *cholerka*. Położony na południe od wsi, pośrodku pola uprawnego. Pochowano tu ofiary zarazy z przełomu XVIII i XIX wieku. Nieoznakowany, trudny do odnalezienia w terenie.

- Pomnik upamiętniający Franciszka Łazowskiego – prezesa PSL w Sierpcu, zamordowanego przez funkcjonariuszy MO w 1946 roku.

Edukacja

W Zawidzu znajduje się:

- Szkoła Podstawowa
- Zespół Szkół Samorządowych im. Władysława Stanisława Reymonta, w skład którego wchodzi Liceum Ogólnokształcące i Technikum z nowoczesną halą sportową.

Szkoła Podstawowa:

- umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły
- umożliwia absolwentom dokonania świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia
- kształtuje środowisko wychowawcze
- sprawuje opiekę nad uczniami odpowiednio do ich potrzeb oraz możliwości szkoły
- umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej
- rozwija i kształtuje osobowość ucznia
- umożliwia rozwój zainteresowań uczniów
- uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej ułatwia się uzyskanie pomocy z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Kultura

Zawidz jest ośrodkiem rzeźby ludowej. Przedstawicielami rzeźbiarstwa w drewnie są rodziny: Dużyńskich, Krajewskich, Szemborskich, Marcinkowskich, Wierzbickich, Wierzchowskich i Goczyńskich. Kultywowana jest również sztuka kowalstwa artystycznego, którą wykonuje rodzina Suszczewicz.

Ochotnicza Straż Pożarna w Zawidzu Kościelnym

Od pierwszych dni powstania jednostki, strażacy czynnie uczestniczyli w życiu wsi, nie tylko walcząc z pożarami. Dzięki nim narodziła się piękna tradycja np. Lanego Poniedziałku, która kultywowana była przez prawie 70 lat. Polegała ona na tym, że od wczesnych godzin rannych strażacy zaprzęgali konie do wozów bojowych i beczkowsów i wyruszali na wieś, oczywiście z towarzyszeniem orkiestry. Pierwsze kroki kierowali do naczelnika i komendanta straży, sikawkami polewając ich domostwa. Później ruszali do pozostałych mieszkańców. Każdy gospodarz, który dostał zaszczytu polania wodą przez strażaków, uznawał za punkt honoru, aby ofiarować na rozwój straży jak największy datek. Inna tradycja zrodziła się na początku lat 30 - ych i była pielęgnowana, aż do wybuchu drugiej wojny światowej, a dotyczyła ona Nocy Świętojańskiej. W tę noc orkiestra strażacka koncertowała, pływając po stawie na zrobionej przez siebie i oświetlonej lampionami tratwie. Było to tak niezwykle widowisko iluminacyjno - muzyczne, że ściągало nie tylko mieszkańców Zawidza, ale i okolicznych wsi.

Orkiestra OSP Zawidz Kościelny

Orkiestra Dęta OSP w Zawidzu istnieje od 1906 r. Bierze czynny udział w uroczystościach państwowych i religijnych. Posiada w swoim repertuarze bogaty wybór pieśni patriotycznych i religijnych (kolędy, utwory pasyjne, pieśni wielkopostne), standardy, muzykę promedandową oraz przeboje muzyki rozrywkowej. Zespół wielokrotnie był laureatem wojewódzkich przeglądów orkiestr Ochotniczych Straży Pożarnych.

Pierwszym kapelmistrzem wybrany został Franciszek Sulkowski z zawodu stolarz, wcześniej grający na skrzypcach. Od tej pory orkiestra uświetniała wszystkie uroczystości kościelne.

Drugim kapelmistrzem orkiestry dętej zostaje Konstanty Szuszczeicz, z zawodu kowal. Po powrocie ze Stanów Zjednoczonych. Pan Konstanty wyemigrował do USA w 1912r. Przed wyjazdem prowadził chór przykościelny. Dzieło jego pracy do tej pory widnieje - jest to kuta brama wejściowa do starego kościoła w Zawidzu. Wielką sensacją i ciekawostką dla wszystkich orkiestrantów była piękna, posrebrzana i grawerowana trąbka wentylowa jaką przywiózł zza oceanu. Była to całkowita nowość, bo to tej pory w Zawidzu znano tylko trąbki skrzydlówki. Po krótkim czasie okazało się, że nadmiar obowiązków związanych z prowadzeniem kuźni oraz gospodarstwa rolnego, nie pozwolił Konstantemu na dalsze prowadzenie orkiestry. Przekazał więc w 1921 r. "pałeczkę" swojemu młodszemu bratu Feliksowi Szuszczeiczowi, który powrócił właśnie z wojska. Młody Felek okazał się niezwykle zdolnym muzykiem, który swe umiejętności zdobyte w wojskowej orkiestrze potrafił wykorzystać w pracy z miejscowymi strażakami. Poza tym przyjaźnie zawarte przez niego w wojsku zaowocowały tym, że sprowadził wiele wartościowych nut, czym wzbogacił i rozszerzył repertuar zawidzowskiej orkiestry.

W 1960 r. Feliks rezygnuje z prowadzenia orkiestry, którą przejmuje jeden z orkiestrantów Jan Oleczek.

W 1986 roku (prezes - 1983-94 Leszek Giziński) kapelmistrz Jan Oleczek ze względu na stan zdrowia rezygnuje z prowadzenia orkiestry. Jego miejsce zajmuje trębacz Waldma (Jan) Jaworski. Nadszedł rok 1990 i pierwsze wolne, demokratyczne wybory. Wójtęm gminy Zawidz zostaje nauczyciel ze Szkoły Podstawowej w Słupi Marek Lejman, który zatrudnia na stanowisko kapelmistrza Sławomira Oleczka syna Jana. Orkiestra pod batutą prawdziwego fachowca, w krótkim czasie osiąga taki poziom wykonawczy, że wygrywa wszystkie konkursy i przeglądy na etapie powiatowym i wojewódzkim.

W latach późniejszych kapelmistrzem zostaje Jarosław Giziński, który prowadzi orkiestrę do dnia dzisiejszego.

Prezentację wykonała Oliwia Podkowska
Klasa 8b
Rok szkolny 2022/2023